

Duivelsei legt gebrekkig management natuurreservaten bloot Zal nieuw Ministerie van Minister Jong Tjien Fa hier eindelijk verandering in brengen?

Ondanks het feit dat Suriname heeft geparticipeerd in het World Parks Congress in 2003 met een vijf man sterke delegatie, bestaande uit het toenmalig hoofd van LBB, Ferdinand Baal, de directeur en een medewerker van STINASU (Harrold Sijlbing en Bart de Dijn) en Christine de Rooij van de UNDP is er geen verandering gekomen in het beheer van de reservaten. Strophen in beschermde gebieden gaat ongehinderd voort, beheersdaden zonder medeweten van de beheerder – het aanleggen van een helipad op de Tafelberg - worden ongestoord uitgevoerd, groepen toeristen trekken de reservaten in zonder te weten waar zij aan toe zijn.

Met de andere participanten (3000 in totaal) hebben de delegatieleden van Suriname het Durban Accord onderschreven. Daarin wordt toewijding gevraagd aan bepaalde principes. Zo werd een integrale relatie van mensen met beschermde gebieden gevraagd, evenals het betrekken van lokale gemeenschappen en inheemsen bij het instellen, proclameren en beheer van beschermde gebieden. Het Durban Accord breekt ook een lans voor het laten participeren in relevante beslissingen op basis van eerlijkheid en gelijkwaardigheid van mensen die voordeel hebben van of worden beïnvloed door beschermde gebieden.

Er waren ook legio mogelijkheden om iets te leren van het succesvol beheer van beschermde gebieden in andere landen. Zo is ook besloten tot het uitbrengen van een handboek voor beschermde gebieden. Een van de doelstellingen van dit handboek is het creëren van een mechanisme voor het samenvatten, integreren en communiceren van publicaties met de beste praktijken en andere hedendaagse management informatie voor beschermde gebieden. Dit zal eind 2005 uitkomen en wellicht is dat net wat nodig is, en waarop men zit te wachten, voor het verbeteren en moderniseren van het beheer van de beschermde gebieden in Suriname.

Het feit dat toeroperator Boyke Tojo zegt zich niet bewust te zijn van restricties voor het betreden van een natuurreservaat pleit niet in zijn voordeel, echter is er ook een informatieleemte die de overheid dient te vullen. Zo zijn veel mensen zich er niet van bewust dat ze een natuurreservaat betreden en nog minder van de gedragscode waaraan zij zich dienen te houden in een natuurreservaat. Veel mensen weten niet eens wat een natuurreservaat is. Voorlichting is vaak onvoldoende en ontoereikend en veelal verouderd, vaak zelfs afwezig.

Managementplan voor het Centraal Suriname Natuurreservaat (CSNR)

Het visionair managementplan van het CSNR geeft voldoende richting om te komen tot gedegen operationele plannen die vervolgens kunnen worden gekoppeld aan een budget. Echter, een essentieel element, namelijk de instelling van een beheersautoriteit voor het CSNR is weggehaald uit het voorgesteld plan, dat was samengesteld met de stakeholders in 4 speciale sessie's gehouden om tot de formulering van dit managementplan te komen. Een dergelijke innovatie is blijkbaar te modern voor

de overheid. Alhoewel de creatie van STINASU in de jaren zestig, precies dezelfde opzet had. Namelijk het creëren van een structuur die niet direct zou vallen binnen de overheidsstructuur, waardoor er meer armslag gecreëerd werd om beheersdaden uit te oefenen en vrij fondsen te werven voor de uitvoering van de activiteiten.

De vraag die zich aan ons opdringt is dan wellicht, heeft de overheid geleerd uit deze opzet en beschouwt zij die als een mislukking? Indien dat de conclusie is, dan zou een reorganisatie van STINASU op zijn plaats zijn. Wellicht is het geen slecht idee, wanneer de verwarrende structuur die nu bestaat, waarbij Natuurbeheer als onderdeel van LBB het beheer voert over de beschermde gebieden en STINASU daar ook een rol in vervult transparant wordt gemaakt. Want terecht zouden we ons kunnen afvragen, bij wie een toeroperator dan terecht moet voor toestemming om de reservaten in te trekken. Ook is het goed om na te gaan wanneer een beheersautoriteit wel op zijn plaats zou zijn. In het geval van het CSNR is wellicht de grootte van het gebied een goede reden om daarvoor een aparte structuur te creëren. Een belangrijke andere reden is om de participatie van de lokale gemeenschappen te garanderen.

De status van het managementplan blijft echter onduidelijk en dit is voor een belangrijk aspect van het beheer funest, namelijk de financiering. Want in het geval van het CSNR is er wel degelijk geld om een aantal van de zaken die aangepakt dienen te worden, uit te voeren. Zo kan voorlichting worden aangepakt, het aantrekken van meer boswachters, training van de mensen, alle zaken die genoemd zijn in het managementplan kunnen op duurzame wijze worden gefinancierd. De fondsen zijn aanwezig bij de Suriname Conservation Foundation (SCF), die tot nog toe weinig heeft gedaan. Dit is duurzame financiering, want het kapitaal van dit fonds mag niet worden aangetast, slechts de opbrengsten. Het zal moeilijk zijn voor de directeur van dit fonds om de vinger op de knip te houden, als de overheid met degelijke plannen komt voor het implementeren van het managementplan.